

tantum a non opera relinquunt
 a de eis domus infernalis edifica
 tur. Pauci autem sunt lapides
 preciosi id est qui fidem habent et
 opera qui in celeste edificium assu
 muntur. Quinto vocati sumus ut
 celestem patriam introeamus. Vi
 dimus autem quod multi filiorum israel
 ad ipsam terram per missionis vocati
 fuerunt: sed pauci de illis ad intran
 dum fuerunt electi. Et ratio est.
 quia que ducit ad perditionem mi
 nis est lata que autem ducit ad
 vitam nimis est angusta. Mat.
 vii. Lata est porta et spaciofa via
 que ducit ad perditionem. et multa
 sunt qui intrant per eam. Quia angu
 sta porta et arcta est via que ducit
 ad vitam. et pauci sunt qui veni
 unt per eam.

Dominica in. iij. sermo primus

Quoniam qui seminat se
 nare semen suum etc.
 Luce viij. Consuetudo
 domini fuit in parabolis
 loqui ut in iudeis et palestiniis ubi pre
 dicabat gereret. ut divina miste
 ria indignis non panderet. ut bo
 nis a humilibus exercitandi se oc
 casionem preteret et ut quod do
 cebat memorie imprimeret. Est
 autem parabola sicut dicit Iheremi
 in rerum natura sibi discrepanti
 um sub aliqua similitudine facta
 comparatio. Et subdit. Parabole
 gratia similitudo dicitur latine ut

quando aliquid intelligere volu
 mus per aliquam comparationem in
 dicamus. ut ferro aliquid ducit.
 velocis mentis comparat auro
 In ista autem parabola mentio fit
 de tribus. scilicet de seminatore.
 de semine. et de terre varietate. Se
 minator enim proprie est christus.
 Predicator enim potest esse cophi
 nus seminator et seminator. Au
 gustinus. Ego autem cum semino
 verbum dei nichil sum nisi cophi
 nus seminantis. Ille in me ponere
 dignatus est quod vobis per ego.
 Notate attendere ad vilitatem co
 phini: sed ad vilitatem seminis.
 et ad potestatem seminatorum. Ad
 bonum autem seminatorum quatuor
 requiruntur que fuerunt in christo.
 et in presenti euangelio denotan
 tur. Primum est magna diligen
 tia. quod notatur cum dicitur. Ex
 iit. Bonus autem seminator non
 debet ocio torpere: sed ad agros
 suos seminandos sepe exire. Sic
 christus tanquam seminator bonus exi
 it. Primo de sinu patris. et venit
 in agrum veteri et virginis. et ibi
 tria semina seminavit. scilicet se
 men eternum. antiquum et novum
 et divinitatem suam que est eterna.
 carnem suam que est antiqua. et
 ab adam traducta. Et animam suam
 que de novo fuit creata. De hijs tri
 bus seminibus tanquam de tribus fa
 rimis. eterna. antiqua et nova fa
 ctus est ille panis celestis. Jo. vi.
 Ego sum panis vivus que de celo descendit.

Quod significatum est Gen. viij
 Accelera sara a tria sara simul cō
 misce a fac sub cineribus panes.
 Tunc enim sara v. beata vgo ma
 ria tria sara simul omisuit: quā
 do xp̄istum existentē de hīs tri
 bus substantiis de suis viscerib⁹
 2 generauit. Secundo exiuit de vte
 ro virginis a venit in mundū por
 tans secum tria semina .s. semen
 doctrine. gratie a misericordie.
 Mundus quidē multis errorib⁹
 fuit circumdatus dei inimicus a dy
 aboli seruus. Ideo xp̄s de paradiso
 attulit semen doctrine vt oēs er
 rores dyaboli dissolueret v. Job.
 iij. In hoc apparuit nobis xp̄s vt
 dissoluat opa dyaboli. Propter
 hoc em̄ officū venit xp̄s in mu
 dum: vt semen doctrine sp̄geret
 p̄ mundū. Luce iij. Alijs ciuitati
 bus oꝝ me euangelizare regnum
 dei. qz ad hoc missus sum. Secūdo
 attulit semen gratie vt munduz
 dei inimicum iustificaret a recon
 siliaret. Eph. ij. Gratia em̄ dei es
 tis sanati per fidem. Thi. iij. Iusti
 ficati gratia ipsius heredes sum⁹
 scdm̄ sp̄em vite nostre.

3 Tercio attulit semen misericor
 die vt mundum de seruitute dy
 aboli redimeret. Psalmista. Apud
 dominum misericordia a copiosa
 apud eum redemptio. Titum. iij.
 Scdm̄ suam misericordiā saluos
 nos fecit. De hīs tribus dicitur
 v. Choz. v. Qui factus est nobis
 a deo sapientia a iusticia a iusti

ficatio a redemptio. Sapientia in
 quantum munduz illuminat. iu
 stificatio a iusticia: in quantum
 mundum iustificauit a reconsi
 liauit. redempcō in quantum mun
 dum redemit. In huius significa
 tione de xp̄i corpore dum esset in
 cruce tres fontes emanauerunt.
 .s. aqua. sanguis a lacrimae. Per
 aquam intelligitur eius sapien
 tia siue doctrina qua mundū ab
 erroribus abluuit. Ezech. xvi Effū
 dam sup̄ vos aquam mundam a
 mundabimini ab oibus iniqua
 mentis vestris. Effluxit sanguis
 quo nos redemit. Apo. ca. v. Rede
 misti nos deus in sanguine tuo.
 Effluxerunt lacrimae quibus nos
 reconciliauit. Debre. v. Cum da
 more valido a fufis lacrimis offe
 rens se exauditus est pro sua tūe
 rentia. Tercio post suam resur
 rectionem exiuit de mundo a vit
 in celum. Et licet antea in agro ce
 lesti tantum plantasset lilia age
 loꝝ: post ascensionem tamen
 ipsius plantauit ibi rosas marti
 rum. Ecclesiastici vicesimo quarto
 Quasi plantatio rose in ihericho.
 Violas confessorum a lilia virgi
 num. Cantico 2. ij. Ego ros capi
 quo ad primos. Et lilium vallu
 um quo ad secundos. Vel potest
 dici qz xp̄istus habet quatuor a
 gros. celū. ter restrem paradisi.
 mundū a virginis v. terruz. In celo
 seminauit angelicā naturā s̄ ali
 q̄ coz facti sunt tanq̄ terra secus

viam: dum superbi p eos tranfi-
 tum fecerunt & mala volueris id e
 supbia illud semen deuorauit.
 In terret tri paradiso seminauit p
 mos pentes. sed qz nondum ha-
 bebāt altitudine; terre & plenti-
 dinem gratie & summate: ideo or-
 to sole dyabolice temptationis a-
 ruerunt. In agro mundi semina-
 uit genus humanū: sed fere om-
 nes a spims diuitiarum & sollici-
 tudinum suffocantur. In agro v-
 teri virginis seminauit seipfuz.
 in qua fuit claufure omnimode
 custodie altitudo id est & summa-
 tio gratie. In qua nulle fuerunt
 spine sollicitudinis humane. Et
 ideo eius terra fecit fructum trice-
 simum inquantuz fuit matrimo-
 nio coniuncta. sexagesimū inqn-
 tum fuit postmodum vidua dere-
 licta. sed centesimum inquantuz
 fuit virgo perpetua.

Secūdo requiritur in vero semi-
 natore magna p̄cia. quod nota-
 tur cum dicitur. seminare semen
suum. Pericia enim seminādi nō
 acquiritur ex vno actu: sed ex fre-
 quanti vsu. Christus enim a p̄n-
 cipio mundi seminare incepit.
 Nam p̄mo seminauit patriar-
 chas. postea prophetas. deinde a-
 postolos. deinde martires. deinde
 confessores. deinde virgines. Et su-
 per hoc in ipsis sua semina semi-
 nauit. Nam in ipsis patriarchis
 seminauit magnaz fidem & mise-
 ricordiam. in prophetis magnā

sapientiaz. in apostolis magnā
 plenitudinis gratiam. in martiri-
 bus magnam constantiam in cō-
 fessoribus magnam temperanti-
 am. in virginibus magnam mū-
 dicitatem. Ita signantur p̄ say. tri-
 cesimo octauo Nunquid tota die
 arabit arans vt serat. p̄sēdat
 & seminet humum suam. Nonne
 cum tunc adequauerit faciem e⁹
 seret gith & ciminū sparget & po-
 net triticum p̄r ordinem & ordeū
 et milium & viciam in simbus su-
 is. Gith scdm glosam est genus
 leguminis simile ciminū in quan-
 titate: sed nigri coloris & in pane
 dulcorando spargitur. Ciminuz
 est semen aromaticum & medici-
 nale. Triticum enim scdm p̄sido-
 rum dicitur a tritura eo qz in are-
 a teritur & p̄uēt in horreo collo-
 catur. Viti vero scdm eundem a
 victor: a dicitur: eo qz tunc victo-
 res inde coronabantur. Milinuz ve-
 ro scdm eundem dicitur a mltitu-
 dine. vel scdm quosdam dicitur
 a mille eo qz vnum granum semi-
 natum in mille confurgit. Ordeuz
 dicitur quasi horridum vel aridū
 Tunc igitur de⁹ seminauit gith:
 quando patriarchas dedit q̄ mū-
 dum sua fide dulcorauerūt. Tūc
 vero seminauit ciminum: quādo
 propheta s produxit qui medici-
 nalia verba habentes multos sa-
 nauerunt. Tunc vero seminauit
 triticum quando sanctos a post-
 los dedit: q̄ in tribulationibz triū

ficatio & tēpō...
 quantum mund...
 stificatio q̄ iusticia...
 mundum iustificat...
 auit. ut tempō...
 dum tēpō...
 tione de xpi...
 curat tēs...
 saqua. sanguis...
 aquam intelligit...
 in huc de dicit...
 erebrens ab huc...
 dum sup̄ eos...
 mundo ab huc...
 mentis vestis...
 quo nos...
 mlti nos...
 Effluunt lacrimae...
 ex huc...
 more valde...
 ens se erubescit...
 nina. Tercio...
 rationem...
 in alium. Et licet...
 selti tantum...
 loium: post...
 ipsius plantat...
 rum. Ecce...
 Quasi plantat...
 Violas...
 num. Cantus...
 quo ad p̄mos...
 um quo ad...
 dicit qz...
 greo. et...
 mundū...
 seminauit...
 q̄ eo: sicut...

reponi in horto celesti inueuerunt.
Tunc seminauit viciam: quando
martires protulit. qui victores ex
istentes coronam vite acquisue
runt. Tunc seminauit miliu: quon
do multitudinem confessorum ad
duxit que est tanta quod numerari
non posset. Apoca. viij. Vidi tur
bam magna quam nemo dimu
merare poterat. Tunc seminauit
ordeu quoniam virgines protulit que ab
omni humore concupiscentie sua
corpora desiccauerunt et arida fe
cerunt. Quotidie autem iste semi
nator corda scindere non cessat et
sancta desideria seminare promisit
Esaie. xxxvij. Nunquid toto die
arabit arans ut serat. presciat
et seminet humu suam. Tercio e
3. quiritur in bona seminatioue ma
gna prouidentia. scilicet ut terram sua
diligenter colat. quod notatur
cum dicitur. Aliud cecidit in ter
ram bonam. et ortum fecit fructu
centesimu. Tres autem agros de
dit nobis deus. scilicet corpus. a
nimam et pauperes ut scilicet semie
mus corpus puritate. animam de
uotione interna. pauperes pietate
et misericordia. Et isti agri si taliter
seminati fuerint: centesimu fruc
tum reddent. Centesimus enim fruc
tus debet esse virginibus: que cor
pus suum diligenter excoluerunt.
Sicut enim numerus centenari
de leua ad dexteram transit et cir
culum facit: sic virginitas hominem
de conditione humana transire

facit in dignitatem angelicam et
celestem acquirat coronam. Debe
tur autem contemplatiuis qui in
amorem dei exarserunt. ut dicit
Gene. vicesimo quinto. Semina
uit autem ysaac et inuenit in an
no centuplum. Ysaac interpreta
tur risus et signat vicum contem
platiuum qui facit risum deo. et
gaudium angelis. et ipse etiam
gaudebit in corde suo de letis at
pauperibus christi. quia omnia
propter deum dereliquerunt et se
paupertati dederunt. Math. xix. Om
nis qui reliquerit domum et
sequitur. centuplum accipiet. et vi
tam eternam possidebit. Sed si aut
dicit Crisostomus. non videtur
fuisse prudentia secus viam vel su
pra petram. vel inter spinas sei
nasse. et ad hoc triplex ratio assi
gnatur. Vna est. Sicut ille qui sei
nat sine diiudicatione semina mit
tit: sic nec predicator debet diiudi
care pauperem vel diuitem studi
osum vel desidem. ad Roman. ij.
Grecis ac barbaris sapientibus
et insipientibus debitor sum. Se
cunda ratio est. quia quantum ad
seminationem materiale secundum
eundem Crisostomum non est pr
ouidentia in tali terra seminare. quoniam
non est possibile viam non esse viam
petram non fieri petram. vel spi
nas non esse spinas. Quantum
autem ad seminationem spiritu
alem per prouidentiam ille qui e
rat via potest non conuicari. ille

Sermo secundus eiusdem.

hoc v. in t. xij. p. i.

Semen est verbum dei. *hoc v. in t. xij. p. i.*
 Postquam dictum est de seminatore: dicendum est de semine. Est autem semen verbum dei quod christus de celo attulit. et in terram seminavit. Nisi enim deus hoc semine attulisset: totus mundus in suis sceleribus permansisset. *Isay. ij.* Nisi dominus exercituum nobis reliquisset semen quasi iudoma fuissetis. Est autem duplex semen in mundo necessarium. Vnum quod christus seminavit. scilicet verbum suum. aliud quod seminare debet homo: scilicet largitio elemosinarum. Primo enim videndum est quare semen dicitur verbum dei. Et postea quare elemosina semen vocatur. Dicitur autem verbum dei semen. quia in semine est calor naturalis quo planta fouetur. Est humor nutrimentalis quo planta nutritur. et est ratio seminalis quare unum semine ab alio generatur. Dicitur autem verbum dei semen ex eo quod habet virtutem calefactivam nutritivam et generativam. Habet quidem virtutem calefactivam et inflammativam. Proverbiorum. iij. Omnis sermo dei ignitus. Ignitum eloquium tuum vehementer. Sed sermo dei est ignitus cum peccatores sint frigidi. *Iher. v.* Sicut frigidam facit cisterna aquam suam: sic malicia animam. *Quare ad verba dei non pertinet aliqui inflammantur. Ad hoc dicens*

primus

qui erat petra: potest terra pinguis fieri. et in illo in quo eant spine possunt ipse spine eradicari. Tercio est ob predicatorum consolationem ut non tristentur si semen suum in multis perire confiderat. quia in ipso simile accidit se vident. *Matth. x.* Non est discipulus super magistrum. Quarto requiritur a bono seminatore patientia. quod notatur cum dicitur *Et fructum afferunt in patientia Jacobi. v.* Agricola expectat preciosum fructum terre patienter ferens donec accipiat tempus et serotinum. Sepe enim deus immitte aliquid bonum propositum. vel per suum predicatorem aliquod bonum verbum et tamen patienter expectat donec bonum fructum accipiat. aut tempus in iuventute. aut serotinum in senectute. Hoc figuratum est *Lu. viij.* in ficulnea que per tres annos non ferebat fructum. ut cum precidenda esset: rogavit agricolam ut adhuc quartus annus expectaretur. Primus annus est puericia. secundus est iuventus. tertius est matura etas. quartus est senectus. *Isay. xlvj.* Usque ad senium et senectam ego ipse feram et usque ad canos ego portabo. Deus enim portat peccatores usque ad canos. id est usque ad maturitatem et usque ad senectam et seminum ad senectutem.

facit in dignitate...
 celestem acquirere...
 amorem dei et pacem...
 Gene. vi. primo...
 ut autem...
 no...
 tur...
 gaudium...
 gaudet...
 pauperibus...
 propter...
 pauperum...
 ms qui...
 quare...
 tam...
 dicit...
 fuisse...
 pra...
 nasse...
 gnatur...
 nat...
 ca...
 omni...
 G...
 a...
 cund...
 semina...
 eundem...
 in...
 no...
 petram...
 nas...
 autem...
 alem...
 tat...

q̄ ad ignem diuinū n̄ appropi-
quant: sed aut corpore aut corde
se elongant. Qui autem appropi-
quant corpore attente audiendo
a corde deuoto intelligendo. isti il-
luminantur aut inflammantur.
P̄s. Accedite ad eum a illumina-
mini. Deutro. xxxiij. Qui appropi-
quant pedibus eius: accipient
de doctrina illius. Ideo duo disci-
puli qui appropinquauerunt in
castellum Emaus: inflammati
erant dicentes Luce. ca. vltimo.
Nonne cor nostrū ardens erat in
nobis de ihesu aē. Secunda cā est
q̄ inter se a istum ignem ponunt
magnum obstaculū a murū. s.
mortale peccatum. Treno. iij. Op-
posuisti nubem tibi: ne p̄transe-
at oātio. Ezech. iij. Sume tibi sar-
taginem ferreā ponens eā in mu-
rum ferreū inter te a ciuitatem.
aē. Peccatum enim mortale dici-
tur nubes. q̄ facit animā teneb̄
sam. Et dicitur etiā murus ferreus
q̄ facit animā obstinatam. Et di-
citur sartago. q̄ facit animā ma-
le occupatē inflammātam
Tercia causa est. q̄ p̄ longam
suetudinem peccandi sunt ōgela-
ti a ideo liquefieri possunt p̄ mor-
tem corp̄is. calefieri autē non pos-
sunt p̄ ignem gratie spiritualis.
Ecclē. xliij. Frigidus ventus aq̄i-
lo flauit a congelauit cristallus
aqua. Aquilo dicitur quasi aq̄s
ligans. Etā est ventus gelidus a
siccis. Cristallus autē grece: latie

dicitur glacies. Peruentū autē in
aquilonarem intelligitur dyabo-
lus a quo omne malum p̄cedit.
Ihere. i. Ab aquilone panditur o-
ne malum. Et qui dixit Hsaye. ix.
Sedebo in lateribus aquilonis
Iste autē aquilo ligat aquas grati-
az ne fluant in animā. Facit eti-
am ipsam animā ab omni hūo-
re deuotionis siccam. a insup̄ dei
amorem extinguens facit eaz to-
tam gelidam. Dicit enim ysidorus
q̄ terra maiori gelu constringit i
sereno q̄ in nubilo. q̄ tonus q̄n-
do incipit congelari in malo: for-
tius congelatur q̄ malus. Secū-
dū uerbum dei dicitur semē. qui
a habet uirtutē nutritiuam. Ma-
th. iij. Non in solo pane uiuit hō
sed in omni uerbo quod proce-
dit ab ore dei. Est autem triplex peri-
culū circa istum cibum. Vnum:
quando quis cibum non sumit:
sed fastidit. P̄s. Omnem escam
abhiata est anima eoz a appo-
p̄inquauerūt vsq̄ ad portas mor-
tis. Si tales sunt portis mortis vi-
cini: caueant ne efficiantur intra-
nei. Secundum est q̄n quis cibū
retinere non potest. Gregorius.
Internum mortis periculūz for-
date si. s. cibum sancte exhortati-
onis recipitis: sed in ventre me-
morie non tenetis. Tercū est q̄n
do cibus non digeritur: sed i sto-
macho memorie crudus morat:
quando per opera non impletur.
Iacobi. ix. Estote factores vbi dī-

a non auditores tantum fallēt s
 respēt ipsos. Tercio verbum dī
 dicitur semen. quia habet virtu
 tem generatiuam Jacobi primo
 Voluntarie genuit nos verbo sa
 lutis. Est autē quintuplex gene
 ratio que non potest fieri nisi per
 verbum. Vna est naturalis que
 habet fieri per carnis propagatō
 nem. Nullus quippe filius legiti
 me potest generari nisi p̄ verbū
 id est nisi inter generantes pri
 interueniat consensus verbi. vt
 cum dicit vir. Accipio te in meā.
 Et mulier. Accipio te in meum.
 Secūda est legalis que est p̄ ad
 optionem. a ista similiter habet
 fieri per verbum. pri. Choz. iiii.
 In p̄p̄tō enim ih̄sū p̄ euange
 lium ipse vos genuit. Tercia spi
 ritualis que scilicet fit per baptis
 mi generationem. Et ista similitē
 habet fieri per verbum vt cum di
 citur. Ego baptiso te in nomine
 patris. a filij. a spiritus sancti. A
 men. Vnde Augustinus Accedit
 verbum ad elementum. a fit sa
 cramentum. **Johannis tercio.**
 Nisi quis renatus fuerit ex sp̄ri
 tu sancto non potest intrare in re
 gnum celorum a cetera. Et ponit
 hic Johannes quod se habet per
 modum matris id est aquā con
 secratam. Et illud quod se habet
 per modum patris scilicet ipsum
 spiritum sanctum. Et illud quod
 se habet per modum seminis sci
 licet ipsum verbum. **Quarta est**

sacramētalis qua panis substā
 tiatur in corpus xp̄isti. Et ista si
 militer habet fieri per verbum:
 cum dicitur in canone. Hoc est e
 nim corpus meum. **Eusebius Vi**
 sibilis sacerdos inuisibiles creatu
 ras verbo dī secreta potestare mu
 tat. Quinta est super substantial
 qua scilicet filius dī generatur
 a patre. Et ista similiter habet fi
 eri per verbum patris. **Psalmi.**
 Eructauit cor meum verbum bo
 num ac. Tunc eructauit pater:
 quando filium de sua substantia
 generauit. **Circa autem istud se**
men verbi dī triplex periculum ē
timendum. Primum ne quis sei
 net semen bonū a re colligat ma
 lum. Tales enim sunt predicator
 res questuosi qui scilicet semināt
 verbum veritatis a re colligūt spi
 nas cupiditatis **Iheremie. xij.** Se
 minaueunt tritici a spinas mes
 fuerunt. **Secundum vero est ne**
alijs seminet: ex quibus alij cō
sequuntur vtilitatem. a ipsi incur
runt sterilitatem. sicut cimbali
sonans. quod alijs prodest. a si
bi ipsi nocet Vnde dicitur michi.
sexto. Tu seminabis. a non me
 tes. **Tercium est quando quis**
seminat multum a recolligit pauca
Tales autem sunt predicatorēs
verborum qui semināt alijs mul
ta verba a ipsi recolligunt pauca
opra. a ideo recolligunt pauca
premia Vnde dicitur Aggei. a
seminastis multum a parū metistis

estis. *Mathe. v.* Triginta modij
semētis facient tres modios Ta
les in auditoribus seminant tri
ginta modios monentes vt. s. ser
uent fidem trinitatis cum operibus
a cum decalogo preceptorum. et
ipsi vix fidem trinitatis obseruāt
Secundo videndum est quare
elemosina semen dicitur. Assimilatur
autem largitio elemosinarum
seminatori ratione seminantis a
seminis a terre seminande. Ratio
quidem seminantis est. quia de
bet seminare sapienter. fideliter a
perseueranter. Insuper autem sei
nator esset qui post tergum semi
na seminare. Sapienter seminat
qui semina iactat ante se. Est au
tem elemosina instar candele pre
benitis lumen. a ideo animam ire
in tenebras non patitur. *Thob. iij.*
vbi loquitur de elemosina q
non patitur animam ire in tene
bras. Et instar pupille animam di
rigentis. *Eccles. xx. vbi loquitur*
de elemosina. Gratia hominis qui
pupillam conseruabit. Et instar sei
nis tricesimum fructum reddētis.
sicut hic dicitur. Qui igitur tantum
post mortem vult elemosinas face
re: eius anima cum de corpore egre
ditur: lumen habebit post tergum
suum. Et ideo ianuam qua itur ad ce
lum non potest clare videre. Ocu
los habet post caput suum. a ideo
in foueam purgato non attingit ip
sam incidere. Seminauit post dor
sum suum. a ideo non potuit copi

osum fructum recolligere. Secun
do debet seminare fideliter. Ille ve
ro fideliter seminat qui quod suum
est accipit a domino suum tributum
reddit. Legitur *gene. xxvii. q. Jo
seph dixit egyptiis. Accipite sei
na a seruitur agros vestros Quinta
partem regi dabitur. reliquas autem
quatuor partes promitto vobis de
opibus vestris Vult deus quatuor
partes habeamus. Prima pars
est iocunditas scientie que ori
tur ex opibus iusticie. *Ps. Iusti
cie domini recte letificantes corda*
Secunda est remissio culpe. Tercia
est vitatio mortis eterne Quarta
est acquisitio glorie. De his enim
tribus dicitur *Thob. xi.* Elemosi
na a morte liberat: que purgat
peccata a facit inuenire vitam et
nam. Quintam autem partem scilicet
gloriam non nobis: sed deo da
re debemus. *Ps. Non nobis domine
non nobis: sed nomini tuo da glo
riam.* Bernardus Si semen iactatum
in terra bonum semen attulisse vi
detur. Illius enim est gloria qui
dat semen ferenti. fecunditatem
terre. a semini incrementum Ter
cio debet seminare perseueranter
Eccles. xi. Mane semina semen tu
um. a vespere non cesset manu tu
a. Hoc est in iuuentute a senectute.
in prosperitate a aduersitate.*

Secundo vero assimilatur ele
mosina seminationi a hoc ratione
seminis. Debet enim elemosina in
star seminis esse occulta. pura a

conculcabunt. libentes eam inhi-
tant. Sunt enim demones quasi
porci. a ideo libentius stant in cor-
de immundo q̄ fluido. ij. Petri. ij.
Sus lota involutabro luti. Sunt
corui. a ideo libentius stant in ca-
dauere q̄ in flore. sicut ptz in cor-
uo quem noe de archa emisit: q̄
deuoratiōi cadauerum se dedit.
Sunt serpentes infernales. a ideo
libentius stant in squamis spur-
cicie: q̄ in flore mundicie. Serpē-
tes enim fugiunt odorem vinee.
a delectantur in squamis immun-
dicie. In cordibus enim luxurio-
sorum nullum bonum crescere po-
test. qz volucres id est demones e-
orum corda pambulant: qui ea
conculcant. qui ea inhabitant a
omne bonum eis deuorant a as-
portant. Dicunt autem demones
volucres celi. siue propter aetis
inhabitatiōem. siue propter na-
turam celestem. siue propter ve-
locitatem ad malum. Qz autem
luxuriosi nullum bonum petere pos-
sunt: ostendit Crisostomus sup
matheum p tale exemplum. Si le-
oni ostendas campum virentem
eius appetitus non excitatur. q̄a
non est in natura sua comedere
herbas virentes sed carnes. Sic
anima luxuriosi non excitat ad
considerandum celestes amenita-
tes sed carnales voluptates. ij. ad
Choz. Animalis homo non capi-
t ea que sunt spiritus dei. Secū-
da est terra petrosa a signat sup

hos. Superbia enim facit cor pon-
derosum. frigidum a durum. Tā
penderosum vt celum ipsum non
poterat sustentare. Luce decimo.
Videbam sathanā sicut fulgure
de celo cadentem. Tam frigidum
vt nullus ignis diuini amoris ip-
sum possit calefacere. Psalmista.
Ante faciem frigoris eius quis su-
stinebit. Tam durus: vt nullus
malleus diuini timoris ipsum pos-
sit frangere. nulla vinctio diuini
amoris ipsum possit emollire. Ber-
nardus ad eugenium Cor durus ē
quod nec compunctiōe scindit
nec pietate emollitur. nec moue-
tur precibus. in mis non cedit.
flagellis induratur. In corde igit
superbi sic duro sic frigido a sic pō-
deroso nullum bonum semen cres-
cere potest. Huius exemplum po-
nit Crisostomus. verbi gratia. Si
pluuia inqt super lapidem descen-
dat: lapis a foris balneat. intus
autem sicus remanebit. Sic et si
pluuia verbi dei vel inspiratiōis
diuine cor superbum attigerit. fo-
ris quidem permanet. intus autē
intrare non potest. Tercia au-
tem terra est spinosa: que est q̄si
cor auari. Diuitie enim spine vo-
cantur. quia sunt latibulum ser-
pentum infernalium. prime Thi-
moth. sexto. Qui volunt diuites
fieri incidunt in laqueos dyabo-
li. Siue quia sunt materia ignis
infernalis. Vnde dicitur Vlaye.
vicesimo quarto Spine ogregate

igne oburentur. Sicut q̄ sub flore mundane glorie pungunt. labore acquirendi. timore obseruandi a dolore percedendi. In corde igitur spinoso sic latibulum demonum effecto. sic a materia ignis infernalis pleno. sic laboribus a doloribus lacerato semen dei fructificari non potest. Hinc exemplum ponit Crisostomus. Verbi gratia. Si uasa se aceto pleno guttam mellis infundis: mel perdis a acetum non mutabis. Mel sunt uerba dei dulcia. Ps̄. Quia dulcia faucibus meis eloquia tua domine super mel orationis meae. Sunt spiritu dei inspirata proposita. uasa acetosa sunt auarorum corda anxietatibus plena. in quibus doctrina celestis perditur a diuina inspiratio suffocatur. Secunda terra scilicet bona triplex est. Una est que profert fructum tricesimum. Alia uero est que facit fructum sexagesimum. Tercia que facit fructum centesimum. Unde Math. xiiij. Et fecit aliud quidem tricesimum; aliud sexagesimum; porro aliud centesimum. Ista triplex terra tripliciter potest considerari. Primo quantum ad tres status fidelium. qui sunt. incipientes. proficientes a perfecti. Incipientes qui sunt tanquam terra que profert fructum tricesimum quia sufficit ut habeant fidem trinitatis cum impletionem decalogi. Proficientes sunt tanquam terra que facit fructum sexagesimum. quia

non tantum seruant decem precepta: sed etiam exhibent septem opera misericordie. Perfecti sunt tanquam terra optima que profert fructum centesimum. que habet duplicem perfectionem seruantes ueteris legis precepta a euangelica consilia. Iste autem triplex gradus scilicet incipientium. proficientium; a perfectorum notatur Math. iij. ubi dicitur. Ultro enim terra fructificat. primus herbas. deinde spicas. post hoc plenum fructum in spica. Ue uerba exponens Gregorius super Ezechiel. dicit. Cum desideria bona cupiscimus: semen in terra mittimus. Cum autem bona opera a recta incipimus herba sumus. Cum autem ad perfectum boni operis crescimus: ad spicam peruenimus. Cum in eiusdem salutaris operis perfectione sollicitamur: plenus fructum in spicam perferimus. Secundum potest considerari quantum ad tres status saluandorum. scilicet coniugatos. uiduas a uirgines. Ista rationem assignat Iheronimus in questionibus euangelicis dicens. Tricesimus fructus pertinet ad coniugatos. Nam a ipsa digitorum conuentione quasi molli osculo se complectens a federans maritum pingit a coniugem. Sexagesimus ad uiduas que in tribulatione a angustia sunt posite. Unde a in superioris digito deprimuntur. Centesimus uero pertinet ad uirgines que a ipsa de sinistra manu transiens

ad dexteram et circum faciens ex-
primit virginitatis coronam.

Tercio considerari potest quantum
ad triplicem modum victorie. Ista
autem ratione assignat Augustinus.
dicens. Quidam autem sic pugnant
cum amore mundi ut eos amor mun-
di non vincat. Isti etiam habent
fructum tricesimum. Alii sic pug-
nant et sic superantur. ut si denuo
resurrexerunt: nec facile deprimantur.
Isti habent sexagesimum. Alii
sic pugnant. ut sic omnino nul-
la parte commoveantur. Isti habent
centesimum. Vel potest dici secun-
dum virgilium et palladium quod ter-
ra bona per tria cognoscitur. Pri-
mo: fensionem et repletionem. Si enim
vnum defecerit: reproba erit. Si
equata fuerit erit mediocriter bo-
na. si abundauerit: erit optima.
Illi deficiunt: qui mala multa com-
mittunt et pauca bona faciunt. I-
sti sunt terra reproba. Ad hebre-
vi. Terra proferens spinas et tri-
bulos reproba est. Dicitur enim
talibus danielem. v. Appensus es
in statera. et inuentus es minus
habens. Illi adquantur qui quan-
tum peccauerunt: tantum deo sa-
tisfecerunt ad romani. viij. Sicut
exhibuistis membra vestra ser-
uire immundicie et iniquitati ad
iniquitatem: ita nunc exhibete
membra vestra seruire iusticie in
sanctificationem. Et illis dicitur
Appensus es in statera et inuentus
es satis habens. Illi superabun-

dant. quia opera perfectionis fa-
ciunt seruantes mandata. et consi-
lia domini. Luce. x. Quodcumque su-
pererogaueris: ego cum rediero
reddam tibi. Istis dicitur. Ecce ap-
pensus es in statera. et inuentus
es multum habens. Secundo co-
gnoscitur per colorem. quia ping-
uedini nigredo terre at testatur.
Illi igitur sunt bona terra: qui se-
demigrant et despiciunt et humili-
ant. Niger autem color visum con-
gregat: album iuxta se positum
magis commendat et pupillam
oculi illuminat. Magis enim pu-
pilla quando est nigra quam si esse
alba. Sic et humilitas animarum in-
tra se congregat ut supra se vel
extra se per superbiam non efflu-
at. Psalmista. Domine non est
exaltatum cor meum quod dignita-
ti adiuncta magis ipsam exornat.
Ecclesiastici quarto. Quanto ma-
iores es: tanto te humilia in omni-
bus et coram deo inuenies gratiam.
Bernardus. Non est magnum
in abiectioe esse humilem. Ma-
gna proorsus virtus est humilitas
honorata. Dumilis in conspectu
dei facit animam clarior: quia
quanto quis est vilior id est hu-
milior in conspectu sui: tanto est
maior in conspectu dei. primi. Re-
gum. xij. Nonne cum paruulus es
ses in oculis tuis: caput in tribu-
bus israel factus es. Tercio
vero cognoscitur per saporem.
quia gleba terra debet ipsa aqua

spargi. et si fuerit saporis amari
 vel salis: mala erit. Si dulcis: bo
 na. Amaritudo anime est ira. Ja
 cobi. Quid si zelum amarum ha
 betis et contentiones sunt in cordi
 bus vestris. Salsugo anime est
 auaricia. Ps Terram fructifera
 in salsugine ac. Salsus sapor ter
 ram quide ipsam sterilem facit.
 Nil autem magis animam sterilem
 reddit quam auaricia. Tunc igitur est
 mala terra anime quando vel est
 amara per iram: vel salsa per aua
 riciam. Illi autem sunt bona ter
 ra: qui sunt dulces: et qui habent
 dulcia corda. Prouer. xvi. Dulce
 est anime est sanitas ossium Qui
 habent dulcia verba. Ecclesiasti.
 xvi. Verbum dulce multiplicat
 amicos. et mitigat inimicos. Qui
 habent dulcia et mansueta opera
 Ecclesiasti. xi. Breuis in volatilibus
 est apis et in iucibus dulcoris habet
 fructus eius. Ecclesi. iij. In mansue
 tudine opera tua perfice. et super
 hominum gloriam diligere

Domnica in .i. sermo primus

Hsumpsit ihesus duo
 decim discipulos suos
 et ait illis. Ecce ascendi
 mus iherosolimam. et con
 summabuntur omnia que scrip
 ta sunt de filio hominis. Tradetur
 enim gentibus ad illudendum et
 flagellandum et conspuendum.
 et postquam flagellauerunt occident

eum et tertia die resurget. Luc. x
 viij. sicut dicit Gregorius. Redde
 ptor noster prouidens ex sua pas
 sione discipulorum animos pertur
 bandos. eis passionis sue penam
 et resurrectionis sue gloriam. pre
 dixit ut cum eum morientem cer
 nerent: etiam resurrecturum et re
 surgentem non dubitarent. Et ta
 men christi passionem intelligere non
 poterant. Quod tribus de causis
 accidebat ut dicit Beda. Prima est
 quod nimis eum diligebant. et ideo
 mortem eius audire non poterant
 sicut mater que diligit filium ni
 mis tenere: non potest audire ver
 bum de eius passione: siue sepa
 ratione. Secunda. quod credebant eum
 esse verum deum. et ideo suspicari
 non poterant ipsum mori posse.
 Tercia quod credebant eum patuli
 ce loqui sicut eis sepe taliter loqui
 batur. Duo igitur taliter discipu
 lis suis christus predixit. scilicet suam
 passionem et suam resurrectionem
 Circa passionem autem quinque po
 nuntur. scilicet traditio. illusio. flagel
 latio conspuatio et occisio. Tradi
 tur autem ille qui est virtus pas
 entia. flagellatur ille qui est inno
 centia vera. conspuatur dei gloria
 et occiditur vera vita. Ista autem
 quinque que passus est christus
 a iudeis quotidie patitur ab ho
 minibus malis. Primum namque
 quod passus est christus fuit tra
 ditio. fuit autem traditus a iuda

*Tradi
 Illusio
 flagella
 conspuatio
 occisio*